

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานในปัจจุบัน เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญ เป็นต้นทุนทางสังคมที่มีคุณค่า ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ต้องเข้าสู่ระบบการทำงาน ต้องทำงานเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และตอบสนองความต้องการพื้นฐาน เมื่อคนต้องทำงานในที่ทำงานเป็นส่วนใหญ่ จึงควรมีสภาวะที่เหมาะสม ทำให้เกิดความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้สึกมั่นคงทั้งสภาวะทางกายสภาวะทางอารมณ์ สภาวะทางจิตวิญญาณและสภาวะทางสังคม (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, 2547 : 18) คุณภาพชีวิตการทำงานมีผลต่อการทำงานมากกล่าวคือ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่องาน และทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อองค์กร นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมในเรื่องสุขภาพจิต ช่วยให้เจริญก้าวหน้า มีการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพขององค์กร และยังช่วยลดปัญหาการขาดงาน การลาออก ลดอุบัติเหตุและส่งเสริมให้ได้ผลผลิตและการบริการที่ดี ทั้งคุณภาพและปริมาณ (ทิพวรรณ ศิริคุณ, 2542 : 18) คุณภาพชีวิตการทำงานส่งผลต่อองค์กร 3 ประการ คือ ประการแรก ช่วยเพิ่มผลผลิตขององค์กร ประการที่สอง ช่วยเพิ่มขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานและประการที่สามเป็นแรงจูงใจให้แก่พวกเขาในการทำงาน

นอกจากคุณภาพชีวิตจะมีผลต่อการทำงานแล้วยังช่วยปรับปรุงศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้วย (Huse & Cummings, 1985 : 198 - 199) ซึ่งในการทำงานจะเน้นไปที่การสร้างความสุขสบาย สภาวะแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย โดยเฉพาะพยายามสร้างให้คนทำงานมีความสุขกับงาน (Cascio, 1995 : 27-28) อันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีซึ่งส่งผลไปสู่การมีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้นและช่วยเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้นด้วย ในการทำงานจะพบปัญหาต่าง ๆ เป็นต้นว่า ขาดความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ขาดความมั่นคงในหน้าที่การงาน ขาดเวลาส่วนตัว ไม่ได้ได้รับความยุติธรรม ไม่ได้ได้รับการพัฒนาและเรียนรู้งานหนักเกินไปและขาดความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชา (สุภารัตน์ น้ำใจดี, 2548 : 118 -119) ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการพิจารณาแก้ไขจะบั่นทอนจิตใจและมีผลถึงระบบการทำงาน นิศารัตน์ ศิลปะเดช (2540 : 165 - 167) ได้อธิบายลักษณะของบุคคลที่พึงประสงค์ไว้ว่าการรู้จักร่วมมือกับผู้อื่นในการกระทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม โดยมีจิตสำนึกร่วมรับผิดชอบ คำนึงถึงความทุกข์ยากของผู้อื่น รู้จักเสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมเพื่อความเป็นธรรมในสังคมด้วยความเต็มใจมีสติปัญญาที่จะศึกษาและใฝ่หาความรู้มีความขยันซื่อสัตย์สุจริต ประหยัดอดออม มีระเบียบวินัยรู้จักฟังตนเอง และ

ยังให้ได้แนวคิดที่ว่า บุคคลที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์เป็นพื้นฐานช่วยให้สังคมเกิดคุณภาพและช่วยสรรสร้างให้บุคคลเป็นประชากรที่มีคุณภาพเช่นกัน ซึ่งแนวคิดนี้คล้ายกับของ ทิศนา แคมมณี และคนอื่น ๆ (2546 : 7) ที่กล่าวว่า การมีความรู้เพิ่มพูนขึ้นทั้งจากประสบการณ์การทำงาน และการศึกษาหาความรู้ขณะทำงาน จะเป็นปัจจัยช่วยให้บุคคลนั้น สามารถคิด และทำในสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้นและดีขึ้น

องค์การของรัฐ "ข้าราชการ" ถือเป็นตัวจักรสำคัญในการบริหารและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ การบริหารและการปฏิบัติงานของข้าราชการ จะมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และตอบสนองนโยบายได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นกับภาวะแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ผลตอบแทน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและปัจจัยอื่นๆ อีก ที่เอื้ออำนวยให้เกิดคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ซึ่งหากคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการดีแล้ว เป็นไปได้มากที่จะก่อให้เกิดความผูกพันกับตัวองค์กร และมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่ตั้งไว้

กองทัพบกเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐ ที่มีบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันประเทศ และการพัฒนาประเทศ และมีส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ของสังคมในหลายปัจจัย เช่น การปรับตัวทางสังคมไทยที่กำลังเข้าสู่ยุคประชาธิปไตย โดยที่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เป็นตัวกำหนด จนต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างกองทัพให้มีความกะทัดรัด ทันสมัย และคล่องตัว สำหรับเผชิญกับสถานการณ์ในสังคมและป้องกันภัยคุกคามทั้งในประเทศและนอกประเทศซึ่งเป็นหน้าที่หลัก ประกอบกับมีนโยบายและสั่งการของผู้บัญชาการทหารบก ประกาศให้ปี พ.ศ. 2555 เป็นปีแห่งการพัฒนาบุคลากรของกองทัพบก เพื่อรองรับปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั้งในและนอกประเทศอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน โดยมีการพัฒนาสู่ความ "เป็นทหารอาชีพ" กำลังพลทุกนายและทุกชั้นยศต้องเรียนรู้ในทุกเรื่องตลอดเวลาตั้งแต่เริ่มรับราชการโดยไม่มีข้อจำกัด อีกทั้งจะต้องเรียนรู้ในบทบาทหน้าที่ของส่วนราชการอื่น เพื่อผลสำเร็จของงานที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน ทหารทุกนายจะต้องมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นทหาร และต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

กองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ได้จัดตั้งขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2497 เป็นหน่วยขึ้นการบังคับบัญชาของกองพลน้อยทหารม้า มีที่ตั้งขึ้นต้น ณ แผนกวิชาการสื่อสาร โรงเรียนยานเกราะ บางกระบือ จังหวัดพระนคร ที่ตั้งปกติถาวรปัจจุบันค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ตั้งอยู่ที่ 3/002 หมู่ 2 ตำบลอรัญญิก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีฐานะเป็น หน่วยระดับกองพันรถถัง การปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศของกองพันภาคที่ 3 ในชั้นการป้องกันประเทศ ภารกิจของหน่วยเป็นหน่วยกำลังรบ ขึ้นตรงกับกองพลทหารราบที่ 4 การแบ่งมอบ 1 กองพัน : 1 กองพลทหารราบ หรือ กรมทหารม้า มีภารกิจ 2 ประการ คือ การเตรียมกำลัง และการใช้กำลัง

ดังนั้น คุณภาพชีวิตการทำงาน ของนายทหารชั้นประทวน จึงเป็นเรื่องที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของหน่วย เพราะนายทหารชั้นประทวนของหน่วย เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งต่อระบบงานของหน่วย โดยเป็นกำลังสำคัญที่จะผลักดันให้การปฏิบัติงานของหน่วยบรรลุตามภารกิจที่ได้รับ ผู้บังคับบัญชาจึงควรให้ความสนใจในคุณค่าของคุณภาพชีวิตการทำงานและการบริหารงาน อย่างรู้คุณค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานของหน่วย ถ้าหากนายทหารชั้นประทวนของหน่วย มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี ย่อมจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และพลทหารกองประจำการซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของนายทหารชั้นประทวนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เกิดประสิทธิผลของงานบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยตามภารกิจที่ได้รับ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับปัจจุบันนี้ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก อีกทั้งยังเป็นโอกาสให้นายทหารชั้นประทวนกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ได้ประเมินระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตการทำงานของตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานต่อไป อันจะส่งผลถึงความสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อภารกิจอันสำคัญยิ่งที่จะได้รับมอบในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งทำการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก โดยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนอาศัยแนวคิดเรื่ององค์ประกอบคุณภาพชีวิตการทำงานของ วอลตัน (Walton, 1973 : 312-16) จำนวน 8 ด้าน ได้แก่

1. ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ
2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย
3. การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร
4. ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน
5. การทำงานร่วมกัน
6. ธรรมเนียมในองค์การ
7. ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน
8. ความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 1

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี ถึง จำปีเอก (พิเศษ) จำนวน 174 คน และหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ และผู้บังคับกองร้อย จำนวน 8 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 จำนวน 122 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

ขั้นตอนที่ 2

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ และผู้บังคับกองร้อย จำนวน 8 คน โดยใช้การสัมภาษณ์ ในการได้มาซึ่งข้อมูลการวิจัย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ประจำต่อเดือน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ คุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวน จำนวน 8 ด้าน ได้แก่

1. ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ
2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย
3. การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร
4. ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน
5. การทำงานร่วมกัน
6. ธรรมเนียมในองค์กร
7. ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน
8. ความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณภาพชีวิต หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจต่อกระบวนการบริหารจัดการองค์กรที่คำนึงถึงสิ่งที่สนองความสุขและความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเกี่ยวข้องการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจได้อย่างเพียงพอ ยุติธรรม ได้แก่ โอกาสที่จะได้รับสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงและความก้าวหน้าในการทำงาน การมีโอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพของบุคคลให้มีศักยภาพสูงขึ้น การเคารพซึ่งสิทธิส่วนบุคคลของกันและกัน และการที่บุคคลมีเวลาในการทำงานและเวลาสำหรับการใช้ชีวิตส่วนตัวที่สมดุลกัน ดังนี้

1. ค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเพียงพอ หมายถึง การที่บุคลากรได้รับค่าจ้างเงินเดือน ค่าตอบแทน และผลประโยชน์อื่น ๆ อย่างเพียงพอกับการมีชีวิตอยู่ได้ตามมาตรฐานที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และต้องเป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับงานหรือองค์กรอื่น ๆ ด้วย

2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกลักษณะและปลอดภัย หมายถึง บุคลากรได้ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งต่อร่างกายและการทำงาน มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่มีเสียงดังหนวกหู มีการจัดเก็บอุปกรณ์และสถานที่ให้ออกกำลังกาย มีระบบการรักษาความปลอดภัยในการทำงานสถานที่ทำงานไม่เสี่ยงอันตรายและไม่ได้ส่งผลเสียต่อสุขภาพ และอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

3. การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร หมายถึง บุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ การได้รับอนุญาตให้ไปฝึกอบรมดูงาน สัมมนาการใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ที่ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถกำหนดเป้าหมายและวิธีการดำเนินงานของตนเองได้ ซึ่งจะทำให้บุคลากรรู้สึกว่าการพัฒนาตนเองมีคุณค่า

รู้สึกท้าทายในการทำงานได้ใช้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ รวมทั้งรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

4. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน หมายถึง องค์กรเปิดโอกาสหรือมีการสร้างโอกาสให้เจ้าหน้าที่ในการนำเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้มาจากการศึกษาอบรมมาใช้ในการปฏิบัติงานนอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพของบุคลากรที่อย่างต่อเนื่องและมั่นคง

5. การทำงานร่วมกัน หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ในสังคม การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ร่วมงาน ทั้งในระดับบังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บัญชา การแสดงออกและรับฟังความคิดเห็นกันอย่างเปิดเผย ทั้งในการปฏิบัติงานและเรื่องส่วนตัว

6. ธรรมเนียมในองค์กร หมายถึง การเคารพสิทธิส่วนบุคคลมีความเสมอภาค และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของงานตามความเหมาะสม และให้ความเคารพต่อความเป็นมนุษย์ด้วยกันของผู้ร่วมงาน

7. ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้ชีวิตในการทำงาน และชีวิตส่วนตัวนอกองค์กรอย่างสมดุล นั่นคือต้องไม่ปล่อยให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความกดดันจากการปฏิบัติงานมากเกินไป ด้วยการกำหนดชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมซึ่งไม่เกินชั่วโมงการทำงาน เพื่อหลีกเลี่ยงการที่ต้องคร่ำเคร่งอยู่กับงานจนไม่มีเวลาพักผ่อน หรือได้ใช้ชีวิตส่วนตัวอย่างเพียงพอกับการพัฒนาความรู้ความสามารถ

8. ความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม หมายถึง การยอมรับว่าองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้นรับผิดชอบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการผลิต และกำจัดของเสีย การรักษาสภาพแวดล้อม การปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงาน ความมีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับจากสังคม

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง วิธีการทำให้ชีวิตของบุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นภาระและก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและค่านิยมของสังคม ตลอดจนแสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้มาอย่างถูกต้องภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่ตามควรแก่อัตภาพและสภาวะ

นายทหารชั้นประทวน หมายถึง ข้าราชการประจำการที่มีระดับชั้นยศทางทหาร ตั้งแต่ สิบตรี สิบโท สิบเอก จำสิบตรี จำสิบโท จำสิบเอก ถึง จำสิบเอก(พิเศษ) ในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก
2. สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนายทหารชั้นประทวนในกองพันทหารม้าที่ 9 ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก